

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v Rojanu pri Trstu, števil. 3.

Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Ob 50-letnici tržaško-koperskega vladike

Dr. FRANČIŠKA K. S. NAGL-A

*Pred pol stoletjem si zazrl Ti luč svetá,
vladika mili, modro vladajoči,
zazrl si luč sveta kraj Beča stolnega,
v palači krasni ne-le v borni koči!*

*In isti Leon spet pred tremi leti Te
za Trst kot »angela miru« izbere,
da čredo božjo tukaj vladal bi, ki je
jezikov raznih, a le ene vere.*

*Morjé učenj preplul si marno, — svečenik
Najvišjega željan in vnet postal si,
še dalje Te je gnal po lepem znanju mik,
tja v večni Rim z veseljem se podal si.*

*Spoznali v Tebi so pastirja dobrega
Slovani z drugorodci, vsak po svoje,
ker rad izkazal svoje si za vsakega,
in vsi imajo znak ljubezni Tvoje.*

*Od tam v domovje zopet so Te klicali,
da vodil bi mladino v vsej zvestosti
v osrčju Avstrije, kot Ti srce veli:
po trdni poti znanja in kreposti.*

*Resnice večne sluša rod na rodnih tleh
iz Tvojih ust zdaj zdaj v svoji žc besedi,
ker rad učil si se jezikov naših dveh,
vladika mili naš, tu v naši sredi!*

*V domačem si podnebjú žil le dvoje let,
ker zopet v Rim dolžnosti so Te zvale
in mladež tamošnja so v modro vodstvo spet
za dobo celih trinajst let Ti dale.*

*Za časopisje naše se zanimaš tod,
mar tudi naša društva so Ti todi,
in rad še videl našega rodu prerod
na vere temelju bi Ti povesodi.*

*Cenili tam so koj vrline Tvojih del,
in slavni Leon z radostjo veliko
na prsi Ti zaslug svetinjo je pripel:
»Za cerkev in glavarja,« Tebi v diko.*

*Zato se Ti na petdeseti rojstni dan
poklanjajo Slovani črede Tvoje,
želeti trdno, da Slovan, povesod teptan,
vsaj v cerkvi vžival bi pravice svoje!*

Prihodnja številka izide 7. decembra.

Grb in pečat tržaško-koperske škofije.

(Pisal M. S.)

Sedanji tržaško-koperski škof Frančišek Ksaverij je devetdeseti škof tržaške škofije, kolikor se more dognati na temelju zgodovine. Nobeden teh 90 višjih pastirjev nima pred svojim imenom znamenite črke s, t. j., da bi se prišteval svetnikom, toda brezdvomno je njih večina pridružena nepregledni vrsti zveličanih duhov.¹⁾

Prvi rimokatoliški škof v Trstu je bil: Frugifer l. 524, imenovan za časa vladanja Gotskega kralja Teodorika. Njegovo ime se bere na listini iz l. 547 (?), ko je Ravenski škof Maksimijan podelil samostan sv. Andreja ap. in cerkvi Matere božje v Pulju (Pola) nekoliko posestev v navzočnosti oglejskega škofa Macedonija, tržaškega škofa Frugifera²⁾, bolonjskega Germana, puljskega Izacija in brešjanskega škofa Teodora.³⁾

Frugifer je poleg stare, na temelju poganškega templja zgrajene cerkve Matere božje v Trstu postavil novo cerkev, posvečeno sv. mučencema Justu in Servulu. Pri popraviljanju l. 1842 se je našel na mozajiku pri altarju sv. Justa v stolni cerkvi monogram (samopis-pečat) Frugiferov:

Najznameniteji izmed tržaških škofov je Enej Silvij Piccolomini⁴⁾ čigar petstoletnico

¹⁾ Ko se po smrti blagopokojnega škofa Andreja Šterka dolgo časa ni moglo zbrati naslednika, so neke pobožne duše opravile devetdnevno na čast vsem zveličanim svetim škofom tržaškim, in isti dan, ko so končale devetdnevno, je bil imenovan v Rimu Frančišek Ks. Nagl škofom tržaško-koprskim.

²⁾ V knjigi: Gradivo za zgodovino Slovencev itd. Dr. F. Kos, se imenuje „Trugifer“, kar je nesmisel. Frugifer pomenja: plodonosen, rodovit.

³⁾ Gradivo itd. stran 32.

⁴⁾ O tem možu je mnogo gradiva v knjigi, katero je izdal tržaški magistrat 1862. l. „In Onore e Memoria dei tre Vescovi di Trieste Enea Silvio dei Piccolomini, poi papa Pio II (1447) Andrea dei Rapiicii (1565) e Rinaldo Scarlichio (1621) per occasione di dedicazione di tre busti enei al duomo di Trieste.

Je-li Enej Silvij znal kaj slovenskega? V nobenem spisu nisem čital, da bi bil znal, pa ker je bil župnik v Starem trgu (Slovenjem gradu — Windischgrätz) na Štajerskem, se je menda tudi kaj malega naučil slovenščine. Saj se je, da bi turškega sultana Mohameda II. spreobrnil k krščanski veri, učil arabščine, da je čital koran?

Rapicius = Repič je bil bil gotovo Slovan in isto ako Scarlichius = Škrlič.

rojstva obhajamo letos, ker je bil rojen v gradu Corsignano dne 19. oktobra 1405. Njegov priimek: „možiček“ laže, ker je bil velikan učenosti v t. danji dobi. V Trstu je škofoval od dne 19. aprila 1447 do 21. januarja 1451, toda večinoma je bil odsoten. V svojem pismu z dne 16. januarja 1651 je oznanil stolnemu kapitelju v Trstu, da je od sv. očeta papeža Nikolaja V. premeščen na škofovsko stolico v Sieno, v svojo domovino. Kardinal 1456, in po smrti Kaliksta III. je dne 19. avgusta 1458 postal vrhovni vladar sv. rimske katoliške cerkve z imenom Pij II. Umrl v Jakinu (Ancona) dne 16. avgusta 1464. Živel je le 58 let, 9 mesecev in 28 dni. Zapustil je 45 tisoč v zlatih Petrovega novčiča za pomoč v vojski proti Turkom. Kardinalski zbor je oddal denar benečanskemu kapitanu Krištofu Mavru, ki je dva dni pred smrtjo Pijevo z 11 ladjami (galere) prijadral v Jakin, da ga deloma vporabi za vzdrževanje vojne brodovja, deloma pa odpošlje Ogrskemu kralju Matiji (kralj „Matjaž“), ki se je mnogo vojskoval proti Turkom, zakletim sovražnikom krščanskega imena. Rodbinski grb Piccolominov je križ s petimi polmeseci, ker se je mnogo trudil, da bi krščanski vladarji vzdignili križarsko vojsko proti Turkom. Pečat škofijski pa je že tačas drugačen, kakor je razvidno iz dveh kožnic (pergamen), listin, ki se hranita v pismohrambi v Tomaju. Dne 13. julija 1450 je Enej Silvij, tržaški škof posvetil podružno cerkev sv. Jurja m. v Dutovljah (-consecratio Ecclesiae in villa Dotoian alias Ditaendorf sub plebe Tomaj.*), istega leta 1450 dne 3. maja pa podružno cerkev sv. Križa pri Tomaju. (ecclesiae positae in villa Stae Crucis sub plebe Tomaj). Pod to kožnico se je ohranil pečat: na podlagi čebelnega voska je na rdečem pečatnem vosku vtisnjen mož v škofovskem ornatu, ki ima na desni drevo (?) in na levi pod roko škofovo kapo (infulo) in nad roko kakor nek čebelin panj (?) — Rob se je omrvil, vendar se še pozna: Piccolomini.

Cesar Friderik III. je podelil Tržčanom nov grb l. 1464 potem ko je bil posredovanjem papeža Pija II. mir sklenjen med Trstom in Benečani. V grbu je v zgornjem polju cesarski orel in v spodnjem sulica sv. Sergija, tržaškega zaščitnika. Isti je še dandanes. Škofje tržaški so potrjevali uradne spise s svojim rodbinskim pečatom, ako so bili plemenitaši, ali pa s pečatom sv. Justa muč. Sedanja naša tržaška škofija je sestavljena iz štirih škofij: Trst, Koper, Pičan (Pedana) in

^{*}) V škofijskem listu: Curia Episcopalis 1905 pg. 147 piše nekdo: „I tem mense inlio 1450 Ecclesian parochialen (!) S. Georgii M. in Dutovlje consecravit“. — Dutovlje ni bila še nikoli župnija, a utegne še kedaj samostojna duhovnija postati.

Novomesto (Cittanova), in bi moral torej grb imeti znamenje vseh šterih, odkar so skup združene: Pičanska škofija (sedaj dekanat) od 1778, Koperska od 1828, Novomeška od 1838. Toda z odlokom višje c. kr. dvorne pisarne (Hofkanzlei) na Dunaju z dne 26. aprila 1834 je za tržaško-kopersko škofijo vstanovljen poseben pečat:

Grb je razdeljen na tri polja glava, ali nekako čelo, je modre barve in v njem se križate dve škofovski palici (pastorale), v sredi ju drži roka. V spodnji desni polovici so štiri lehe: zgornja zlata ima črnega cesarskega orla druga in tretja sreberna

(bela). Preko treh poslednjih staro znamenje tržaškega mesta: sulica sv. Sergija. V levi polovici st ji sredi zelenega polja podolгато-okrogli srebrni ščit z Meduzino glavo, okoli kater se vijejo kače, znamenje koprsko. Na zgornjem desnem voglu je zlata, z biseri okinčana, škofova kapa (infu ali mitra), na levem voglu pa zlata škofova pastirska palica (pastorale). V sredi roba, med mitro in palico, je vsajen sreberni križ s krajniki, v podobi triperesne detelje. Obrobljen je grb z zlatimi okraški. Vrhu vsega pa je nad srebrnim križcem zelen škofov nizek okrogel klobuk s širokim obodom. Spod klobuka ob desni in levi strani se vijeta dve zeleni vrvice, ki se končujeta s šestimi „cofi“. — Ta grb se brez posebnega dovoljenja najvišje oblasti ne sme premeniti.

Peti katoliški shod na Dunaju.

Sedaj, ko nas v razkosani Avstriji skoro vse razdružuje, je kaj tolažilno videti, kako se hočejo avstrijski narodi na katoliški podlagi organizirati in zblíževati se v enakopravnosti in priznavanju upravičenih teženj.

Od 18. do 21. t. m. se je vršil na Dunaju peti splošni avstrijski katoliški shod, kakoršnega ni bilo že zadnjih 12 let. Navzoči so bili trije kardinali, dolga vrsta škofov visoko plemstvo kmetje, delavci in še dragi stanovi. Predsedoval je shodu predarski deželni glavar Rhombert Med tajnike je bil izvoljen poleg drugih tudi naš domačin, č. Josip Ant. Ujčić.

Po pozdravnih besedah kardinala Gruscha, krepkih govorih nižjeavstrijskega deželnega maršala Schmolka in dunajskega župana Luegerja ter zastopnikov raznih avstrijskih narodnosti, je govoril v imenu Slovencev Dr. Lampe.

Povdarja krepko katoliško organizacijo med Slovenci, ki vedno bolj razširja svojo moč. Našemu katoliškemu shodu se vidi, da nam ne manjka temperamenta, a v praksi često zaostajamo. Zato moramo pa v konkretni obliki izvajati lepa katoliška načela. Mi, katoliški Slovenci, smatramo katoliško idejo kmečkega prebivalstva, in zato snujemo kmetijske zadruge. Katoliško idejo smatramo kot idejo obrtnikov, in zato jih dramimo k obrtnemu združevanju. Mi smatramo katoliško idejo kot idejo delavskega stanu, in zato pomagamo delavstvu v njegovih strokovnih društvih. Pri tem postanemo mi demokratični, delavci pa katoliški. Mi smatramo katoliško idejo kot idejo naše inteligence, in zato se trudimo na vseh poljih khjiževnosti in žrtvujemo vse sile za časopisje. Tako postaneje gole misli žive, silne in zmagovite. In da so te ideje pri nas zmagovite, to je na Dunaju v drž. zboru javno povedal slovenski liberalec, ki je izjavil, da zato ne glasuje za splošno in enako volilno pravico, ker bi po njej bili izvoljeni na Kranjskem sami „klerikalci“.

Dva izreka, ki sta bila izrečena na ustanovnem zborovanju — pravi dr. Lampe — mora še posebno omeniti! En govornik (deželni maršal nižjeavstrijski) je izjavil da katoličani ne poznajo razločka med gosposkimi in med hlapčevskimi narodi. Gospodje, po tem načelu se ravnajte in mi imamo temelj za avstrijsko katoliško stranko. Drug govornik (dr. Lueger) je izrekel duhovito misel, da so nasprotniki katolicizmu izkušali ukrasti njegove vzvišene ideje o svobodi, enakosti in bratstvu. Tu smo danes zastopniki vseh avstrijskih narodnosti in zahtevamo krščansko svobodo, enakost in bratstvo v naši državi pod zastavo katolicizma! Kakor so Slovencem njihovi katoliški shodi bili vir najkorisnejše organizacije, tako naj tudi splošni avstrijski katoliški shodi doneso državi mir, vsem slojem in narodom pa srečo in blagoslov!

V nedeljo so sledila zborovaju mnogoterih društev, slavno-tni shodi i t. d. Razni shodi so bil tako nagromadeni na raznih krajih mesta, da se je bilo možno udeleževati le tu in tam kakega zbora. Splošno je vladala lepa edinost in sloga ter navdušenje za katoliško organizacijo.

V d glednem času smemo pričakovati lepih sadov petega katoliškega shoda na Dunaju, če bomo v katoliških načelih ne le govorili, ampak tudi krepko delali.

Najvažnejše, kar se je sklenilo, je pač ustanovitev katoliškega tiskovnega društva za celo Avstrijo. Imenovali je bodo menda Pijevo društvo. Ono naj bi povzdignilo katoliško časopisje vseh avstrijskih narodov. Nemci so obljubili varovati

Slovanom enakopravnost v časopisju. Sklep je bil sprejet z velikim navdušenjem. Nabralo se je koj 8000 K v to svrhu.

Za nas pomenljivo je pa to, da so Slovani tu jasno in odločno zastopali svoje stališče. V tem vidimo torej lahko začetek boljše bodočnosti naše države.

CVETGOVI....

(Speval — Zvonimir Masle.)

Ko spe v naravo deklič lic veselih,
tu pisan, tam obilen cvet ga miče,
in trga ga in v šopek zal ga stiče
in dalje zopet spe korakov smelih.

Kopriv in drugih ni nežev vzcvetelih
se njega skrbna roka ne dotiče:
pod listjem skrite imajo trniče,
strupen sok, vso nevrednost v kopah celih.

Ko včasih se dekletu kaže sreča,
če ni lažnjiva, dobro naj presodi,
popredno bližje cveta s srcem hodi!

Slab cvet je jetničar, življenje ječa,
jetnica vjet deklič — ki bol pereča,
brez zidov in verig, ga žge do groba...!

Brusni kamen.

(Povest. — *Spisal I. V. Starogorski.*)

(Konec.)

Vrlinovi kosci so zopet prijeli za kose.

„Dajmo poskusiti, kdo je boljši,“ reče Blaž.
„Nekdaj sem vlekel koso, da je padalo za tri
druge! Pa tudi sedaj še mi ni kdor bodi kos!“

„Pri jeziku že ne,“ reče Lojzika.

„Pri košnji pa še manj!“

Postavili so se in kosili. Silvester, dober
kosec in močen, je bil kmalu daleč spredaj. De-
kleta so se norčevala iz Blaža. Ta se je jezil, so-
pihal in konečno vrgel koso.

„Vraga! Če mlad človek ne bi bolj vlekel
kakor star, bi bilo grdo!“

Franica je z veseljem gledala Silvestra, kako
korenjaško je podiral travo. On je čutil da ga
opazuje in je tem silneje pritiskal. Ali nesreča ne
počiva!... Ko je brisal koso, da jo brusi, mu je
spodrknilo — pogledal je v stran k Franici —
in zarezase je med palcem in kazalcem globoko
v meso

Nú, ženske, ako vidijo curek krvi so takoj
splšene. Nastal je vrišč in gnéča krog Silvestra,
ki je imel krvavo vso roko. Zato se je videlo še vse
huje. Rekel je in trdil, da ni nič hudega ter hotel
k potoku, ki je tekel zraven, da si opere rano. V
tem čut, da ga je nekdo prijel za roko in velel:

Čaj Silvester, da ti operem rano in obve-
žem!

Nežen glasek je bil Franičin. Hipoma, ko je
zagledala kri, jo je nekaj zaskelilo pri srcu, kakor
bi bila ona ranjena, a ne Silvester. Skočila je k
njemu, da mu pomore. On se je dal voditi od nje.
Malone veselil se je, da se je vrezal, akoravno,
ne bo mogel nekaj časa nič delati

Deklica mu je oprala rano in jo obvezala s
svojim belim robcem. Dejala mu je, naj drži roko
visoko, da ne bo kri preveč silila vanjo in iz rane.
Uprav zdravniški nasvet. Vprašala ga je, če ga
zelo boli in mu gledala v oči. On je zanikal in
jo gledal, srce mu je pa bilo polno nečesa in utri-
palo hitreje. Več sicer nista spregovorila, vendar
je bilo obema lažje pri srcu.

„Ha!“ je jel zopet Blaž. „Mislim sem, da bo
trebalo po gospoda, tak vrišč so zagnale. Bila je
pa le mala ranica. Nú, saj veš, kaj ne, Jakob,
kako je?“

„Gotovo!“ je odvrnil ta malomarno in pljunil.
Še tisti dan sta mlada soseda tu pa tam kaj spre-
govorila. Ona mu je rano vnovič povezala, on jo
je pa vprašal, kako ji naj povrne robec.

„Saj jih imam več! Vrzi ga proč, ko ga ne
boš več rabil!“

„Raje ga shranim v spomin!“

Ona ga je pogledala in v tem pogledu je
bilo vse. On se ji je pa nasmehnil.

Blaža sta pa vvezila, ker nista hotela poslu-
šati nasveta, naj dene na rano pajčevino, ali ži-
lasto travo. Godrnjal je, da je njegova rajnea tako
delala in je vsakokrat rado zacelilo in ona je ve-
dela mnogo, kar ti mladi prevratniki ne vedo.

Drugi dan sta pa oba travnika samevala.
Puščen je bil prestor za mlado travo, za otavo.

IV.

Četin je imel še velik travnik. Ležal je na
koncu vasi, in se mu je reklo „za Rakitjem.“
Travnik za Rakitjem je rabil precej rok, da so
ga pokosile in spravile seno. Sedaj pa še Silvester
ne more nič. Stari Četin se je praskal za ušesi

(Nadaljuje na 6. strani.)

Dr. Francišek Ks. Nagl,
tržaško-koperski škof.

in se jezil nad sinovo nerodnostjo. Vrlin pa, kot dober sosed, je vedel, da Četin ne more sam in da manjka delavcev, zato mu je priskočil na pomoč. On je bil že s svojim delom gotov. Sosedje si pa radi pomagajo.

Tako sta Vrlinov hlapec in sin Jurij šla pomagat kositi, drugi dan pa je šla Franica spravljat seno, ki je dišalo prijetno.

Silvester je opravljal le lahka dela in bil zraven delavec. S Franico sta tudi govorila, čim dalje zaupneje. Sicer navadne stvari, vendar sta bila vesela, da sta se tako sporazumela.

Zadnji voz sena so srečno naložil, akoprav jih je zalotil mrak. »Zdravo Marijo« je že odzvonilo in vsak je pomolil zase tako na pol in hitel grabiti ostanek in ga metati na voz. Prijeten hlad je obletaval pridne ljudi in božal znojna lica.

Stopajočim za vozom se jih je polastila zopet zgovornost, katero so odložili med delom. Bilo jih je lepo videti! Ženske v belih jopicah, s pisanimi predpasniki in kratkimi krili, z robci večinoma v rokah in z grabljami, so korakale za vozom. Istotako moški. Voz je pa drobil kamenje in se počasi gugal na to ali na ono stran, da so se včasih morali celo upreti. Tu pa tam je zadonela vesela pesem, kakor odmev slavčeku in kosu, ki sta v grmu žgolela vsak svojo. Iz gozda starih bukev in smrečja se je pa oglašal čuk. Po zraku so prhutali netopirji in kresnice so svetlikale ter pisale svetle ko obarje po vzduhu. Junijski večeri so krasni...

Silvester in Franica sta šla najzadnja. V sredini je pa Blaž pripovedoval Jakobu, in kdor ga je hotel poslušati, svoje znanosti in izkušnje.

„Ko je bila moja rajnca še nasvetu, je dejal Blaž in si obrisal čelo z rokavom, ni bila rada sama doma, ako so se oglašali čuki. Trdila je, da kličejo čarovnice, ki se skrivajo sedaj za duplinami, da idejo na zborovanje!“

„Blaž, bežite no,“ je rekla Lojzika. „Saj še čarovnic ni bilo ne!“

„Kaj ti veš,“ odvrne Blaž. „Dandanes že tako ne verjamejo ničesar še na pekel ne! Čarovnice so bile in bodo, ampak manj jih je že sedaj, ker hudič ne rabi toliko pomočnic! Duše mu kar lete v kremplje, čemu potem še vzdržavati deklet! Ampak, povej mi, kdo pa je naredil stari Urši v Žalovem vrhu, tam, kjer je tista mlaka, da ni mogla dva dni govoriti?“

„Jej, to je bilo hudo! Povejte, kako je bilo!“ silijo nekatere.

„Kako?! — Urša je šla domov v mraku in čuki so vekali. Pa je začela od dolgega časa žvižgati. Ko pa je prišla do mlake — saj veste

kje; tam, kjer zavije klanec v ono dolino in kjer pravijo, da so se tam enkrat krvavo stepli, pa je jeden padel v mlako.“

«In je vtonil?»

„Kaj še! Le rešil se je, da ni dobil po glavi — ker je mesto da bi bilo po njem, zabredel v vodo. Še sedaj pravijo mlaki „udri mlaka.“ — Toraj, ko je prišla Urša do „udri mlake,“ pa glej šmenta, so začele čarovnice tako plati vodo, da je bila vsa premočena. Kričale so kakor kavke. Od strahu ni mogla govo iti dva dni. K sreči ji je neka beračica nasvetovala naj pije nekoliko vode iz „udri mlake.“ Urša je storila in tako zopet dobila glas.“

„Jej, jej,“ so zastokale nekatere in se hotele križati. „Tedaj imajo ti nočni ptiči tako moč?“

„Imajo, imajo! Rajnca mi je večkrat pravila: „Blaž, ko se bo drl čuk, vzemi vselej šentjanžveve rože ali praproti seboj, drugače te čarovnice oskubijo.“ Jaz sem jo seveda ubogal in nosim vedno seboj nekaj praproti in šentjanževih rož. Zato se pa tudi ne bojim teh zlekov!“

„Ali verjameš?“ vpraša tihoma Silvester Franico.

„Ne vem, bi ali ne!“ je odvrnila.

On se je nasmejal.

„Kako moreš verjeti kaj takega, Franica? Kaj pa je čuk? Ptič, kakor drugi, samo da ima zoprni glas in se oglašča po noči. Čarovnice so pa hudobni ljudje in nikdo drug!“

«Kaj pa Urša?»

„Kaj!? Preveč se je napila in pijana padla v vodo, kar ves svet ve, pa se ji je zdelo, da so po nji metale vodo. Le ne bodi tako praznoverna. . . — Veš, kako čarovnico pa jaz poznam? Pa ta ni hudobna . . .“ Obmolnil je in jo pogledal.

„Kakšno in katero?“

„Takšno, ki mi je začarala srce in —“

Franica je zardela, a ni odbežala od njega, ampak se mu še bolj približala. Čemu bi naj bežala saj mu je že enkrat povedala, da ga ima rada. Greh pa menda ni, ako gre kraj njega?!

„in — in, ki me ima tudi rada, čeprav me je odpodila, ter se jezi nad menoj.“

„Saj ni res, Silvester!“ je dejala dekle.

„Kaj, ti jo poznaš? se je začudil poredno Silvester in jo prijel za roko.

Nú, sedaj mu je pač hotela zbežati, ker jo je tako vlovil. Pa on jo je držal za roko. Zardela je pa močno.

„Franica, ali se res ne huduješ več?“

„Ne zameri, Silvester, jaz sem se prenaglila. Obljubljam ti, da sem sklenila se poboljšati. Res sem preveč razdražljiva, ali odvaditi se hočem! Samo povej, če nisi nevoljen name!?“

„Kriv sem le jaz, ker sem se napil in nisem

vedel, kaj sem delal!»

„Ne, ti nisi kriv nič, ampak jaz sem kriva vsega, ker bi morala vedeti, da se lahko vsak zmoti!“

Tako je! Ako se zopet po mali nevihti sprijaznita dva, pa hoče biti vsak vsega sam kriv. Kako velikodušnost izkazuje nedolžna, prava ljubezen, povsod, ne samo v takih slučajih. Nedolžna ljubav... ona blaži srce človeka, ona ga vodi, kakor angelj, ga varuje zla! Ali žal, ker je tako malo nedolžne, prave ljubezni, ker jo premalo poznajo ali nočejo poznati! Zlorabljuje jo v svoje sebične namene. — Trinogi. . .!

Ker nista mogla priti na čisto, kdo je kriv, je rekel Silvester:

„Pa naj bo! Kriv je brusni kamen! Ako bi ga ne bi kupil takrat, se ne bi zgodilo nič podobnega! Tako si pa dobila tega, slaščice so pa plesnile v mojem žepu!“

„Nič ne de,“ je odvrnila Franica, „vsaj naučila sem se, da mora človek prej mnogo pretehtati, prevdariti in premisliti, predno koga obsodi, ker se mu lahko zgodi krivica. Zato sem tudi sklenila, da bom drugačna!“

Silvester jo je stisnil k sebi in vprašal:

„Kaj bi rekla, Franica, ako bi prišli k vam in bi rekli, naj bi šla k nam?“

Pogledala ga je, kakor bi zalesketali dve zvezdi.

„Ali bi šla?“

„Bi,“ je odvrnila tiho in povescila oči. Nato se je srčno nasmejala.

Silvester je pa zavriskal od veselja, da so se vsi ozrli češ: „Kaj pa je, ali si nagloma odravel.“ Še čuk je vtihnil.

„Dobro znamenje, dobro znamenje,“ je kimal Blaž. „Čuk je vtihnil, ko je zaukal Blaž! Moja rajnca je vedela mnogo. Ako vtihne čuk, če se oglasi človek, pomeni srečo!“

„Si čula,“ vpraša smeje Silvester.

„Čula sem! Ali je res?“

„Gotovo! Ne sicer, da bi nama čuk oznanjal srečo, ampak Bog nama jo da!“

„Kakšno srečo pomeni,“ je vprašala Lojzika.

„Kakšno? Srečo, bodisi, kakošno koli. Da se nam ta voz ne zvrne, da bo Silvester kmalu ozdravel... hehe, da se bo srečno oženil in druge stvari! O, Blaž ve marsikaj!“

Silvester je vnovič vprašal Franico, če je čula.

Na nebu so pa lesketale zvezde migljale in žale. Kresnice so pa švigale sem in tja in hladni vetrič je hladil vzduh. Tu pa tam se je od daleč slišalo ukanje in petje, voz je pa počasno škripal.

Franica in Silvester sta se pogovarjala in čutila, da jima srce bije lahkeje in zadovoljneje, čutila, da je svet lep in prijazen. Blaž je pa pri-

povedoval o svoji rajnci in čarovnicah, ter tu pa tam vjezil ženske. Nū, Lojzika mu je danes vse zavračala, da včasih ni vedel kam z besedo.

V.

Mošt, katerega je sv. Martin komaj prekrstil v vino, je bil pripravljen za gostijo.

Stari Četin je dal sinu gospodarstvo in mu svetoval naj si poišče nevesto.

„Katera bi vam bila všeč,“ vpraša sin, dasi je vedel, da druge ne vzame, ka or sos dovo Franico.

„Všeč bi mi bila marsikatera, hm, pa jaz se ne bom ženil! Kakor si postelješ, tako spiš! Ampak, iz dobre hiše mora biti, pridna in da ne bo gledala nas starih po strani! Brez dote bi je seveda tudi ne videl rad, ker to veš, da se kamnje ne da jesti, ako nimata nič!“

Toraj katera?“

„Katero pa si že misliš izbrati?“

Sin zmaje z ramama.

„Ne taji, ker stare oči tudi niso slepe! Šosedova Franica je pridna deklica in brez ničesar tudi ni! Ti si večkrat pogledal za njo, ona pa za teboj!“

„Da, oče, Franico bi imel, nobene druge! Ali mi jo da stari Vrlin?“

„Zakaj bi ne dal?! Ali smo mar slabši od njega? Dal jo bo, samo vprašaj!“ --

In tako se je naredilo, da se vzameta še pred adventom...

Nū, gostija je bila en dan na domu neveste in dva dni pri ženinu. Tudi Blaž je bil pozvan, kjer je pripovedoval o svoji rajnci, ki je v vicah in o čarovnicah.

„Hehe!“ se je smejal, ko je napil starešina na srečo mladima poročencema. „Ali nisem pravil takrat, ko smo peljali seno iz Rakitja zvečer? Ti, Silvester, si imel obvezano roko! Dejal sem, da pomeni srečo, ker je čuk vtihnil, ko si zavriskal! Slutil sem, kaj te je gnalo do vriskanja, pa sem bil tiho! „Hehe!“

„Blaž, je vedel, živijo, Blaž!“ so vzkliknili nekateri, on pa je trkal in zapel:

„Star in pa nevoljen sem,
delati ne morem,
jesti, piti, plesati,
to pa še premorem!“

In natočil si je ter izpil. Nato se je delal kot bi hotel plesati in je pel taktu primerno:

„Pleši, pleši, Tine,
da ti žalost mine,
kratko le je veselje,
hajd na ples, noge!“

Dolgo sem vzdihaval,
po noči okoli taval,
Minka je dejala: šlek, šlek, šlek,
da sem moral v beg!
Oj, joj!....

Blaž se je pačil, in pel, da so gostje mislili, da ga lomi božjast. „Oj, joj...“ je tako dobro zapel in se nakremžil, kakor bi mu kdo kol porinil v čreva. On pa je pel v občnem smehu:

„To rani mene hudo, da
Minka za norca me ima,
se smeje Miha — hahá!
Oj, joj...!“

„Hehe! — Kaj pravim? Moja rajnca je vedela marsikaj! Vedela je, da je dobro, ako mlada deneta pod zglavje, ko ideta prvokrat spat kot mož in žena, vejico blagoslovljenega lesa! To odganja uroke in blagoslov je vedno nad hišo! Otoci so zdravi in pridni! Hehe! Res je res! Rajnca je vedela!“ —

Silvester se je nasmehnil in smejal z drugimi. Franica je pa zardela in se tudi morala smijati.

Lojzi a pa, ki je pomagala s reči, je rekla, da bi rada enkrat zaplesala z Blažem. Gotovo je moral biti enkrat dober plesalec!

„Lej jo no!“ se je čudil Bl.ž. „Plesalec sem bil, da mi ni bilo dvojja (para) ampak sedaj ne plešem več!“ Ni znal namreč plesati, pa tega ni rad povedal. „Stare kosti bi ti trosila po liši?! Nák!“

„Toraj nečete?“

„Nočem! Lej jo nó! — Nimam praproti, ne šentjanževih rož pri sebi, šment, kd ve, če bi mi ne začarala?! Ženskam ne verjamem ničesar! Moja rajnca me je dobro učila!“

„Plesati?“ je vprašala naglo Lojzika z zasmehom.

Glaseh smeh je napolnil vazduh Lojzika je smeje odbežala v kuhinjo. Blaž je pa jezno zagrabil kupico.

„Saj ne ve, kaj govori Vince rujno, odpusti ji“ je dejal in stresel do dna vino iz nje. Pa vraga! se je obrisal z rokavom. „Nenadoma se me je lotila...! khm, povedal ji bom nekaj ob priliki — khm...!“

* * *

Po vsej pravici rečeno je med kmetskimi ljudmi najprijetneje, najzabavneje in najpoštenejše življe je. Nikdo ne pomisli, da ravno kmetič, naš vrli slovenski kmetič, dasi v trdem delu, živi najsvobodneje in najveseleje, ljubi svojo lepo domovno bolj od imetnikov! On ne rabi poklonov, ne gracijoz, ki delajo po mestih in v družbi napetost in nekako tesnobo.

Bog te živi slovensko ljudstvo, in tebe slovenski kmetič, v prvi vrsti!

Kaj pravi politika?

Avstrija-Ogrsko. Državni zbor se snide dne 28. novembra k zasedanju. Ta dan bo počivalo delo v vsej Avstriji, ker namer vajo povsod delavci manifestirati za občo in jednako volivno pravico. Do tega dne bodo tudi za ljučeni vsi sedaj zborujoči deželni zbori, v katerih je letos sploh jako živahno delovanje. V ministrstvu menda z lo prično delujejo na načrtu za novo volivno pravico. Vlada se je baje postavila na stališče jednake in splošne volivne pravice. Vladni predlog pride že v tem zasedanju na vrsto. — Na Dunaju zboruje sedaj peti splošni avstrijski katoliški shod. Udeležba je velikanska iz vseh stanov in vseh narodnosti. — Gost našega cesarja je bil pretečeni teden mladi španski kralj Alfons, kamor je prišel iz Berolina, kjer so ga jako slovesno sprejeli. Iz Dunaja se je podal v Monakovo in od tod čez Pariz domov. V Monakovem si je menda dobil nevesto. — Obstrukcija, ki so jo bili začeli avstrijski železničarji je kmalu nehala, ker se je ugodilo zahtevam delavcev. Tudi pogajanja med zastopniki železničarjev in ravnateljstvi zasebnih železnic so vspela, ker so leta odobrila koncesije, ki jih je dalo ravnateljstvo državnih železnic svojim vslužbencem — Velika večna mestnih zastopov na Ogrskem vztraja v pasivnem odporu proti vladi. Napetost proti vladi je tako velika, da komitati ne pripustijo zapriseg višjih županov. Država kaznuje z odstavljanjem neposlušne uradnike, občine pa s tem, da jim odtega državno podporo. — Govori se, da hoče odsopiti hrvaški ban Pejačević, ker se je skregal z trgovinskim ministrom Vöröšem zaradi nekih napisov.

Drugi kraji. Na Ruskem se vrača zopet počasi mir. Na železnicah je odprt promet. Kongres zemstev in mest, zborujoč v Moskvi, je sklenil, da hoče podpirati vlado, ker dovoljuje manifest od 30. oktobra vse zahteve, ki se jih je stavilo od začetka in ker so svoboščine, dovoljene v manifestu za pomirjenje dežele neobhodno potrebne. Na tem kongresu so izjavili poljski govorniki da so pripravljeni za sporazumljenje, če se odpravi vojno stanje v Poljski in bo dovoljen poljski jezik v uradih in šolah. Poljaki pa zahtevajo za se tudi autonomijo — Umrli sta grof Flanderski in veliki vojvoda Luksemburški. — Portugalski kralj je povrnil predsedniku francoske rep. Loubetu obisk v Parizu, kjer so priredili kralju na čast slavnosti. — Norveško ljudstvo je izvolilo z veliko večino danskega princa Karla za svojega kralja. Novi kralj si je nadel ime Hakon VII. Za grb si je izbral besede: Vse za Norveško. Norveške vojne ladije bodo prepeljale te dni no-

vega kralja v Kristijanijo — Ker se sultan ni hotel udati, da bi reorganiziral macedonske finance, kakor so zahtevali zastopniki evropskih velevlasti, so te odposlale vojno br. dovje v turške vode. Poveljeval bo združenemu brodogovju avstrijski admiral Ripper.

Koledarček.

November.

26. XXIV. pobinkoštna nedelja. (Evangelij: O razdejanju Jeruzalema in o sodbi.) Konrad, škof; Silvester op. — Danes je mlaj ob 5. uri 44' zvečer. Znabiti se bo vreme kaj zboljšalo. — 27. ponedeljek. Virgil, šk.; Abacij, šk.; Valerijan. — 28. torek. Jakob iz Marko; Eberhard, šk. — 29. sreda. Saturnin, muč; Filomen, muč. — 30. četrtek. Andrej, ap.; Justina, dev.

December

ima 31. dni. Dan se skrči do dne 22. za 17' in zoget v rasté do konca meseca za 3 min. 1. petek. Eligij, šk.; Natalija, dev. muč. — 2. sobota. Bibijana, muč.; Pavlina, dev. — 3. I. adventna nedelja. (Evangelij; O poslednji sodbi.) Frančišek Ksav., sp.; Lucij, škof. — Danes je prvi krajec ob 7. uri 35' zvečer. Megla in dež. — 4. ponedeljek. Barbara, dev. muč.; Peter Zlat., sp. — 5. torek. Saba, op.; Krišpin, muč. — 6. sreda. Miklavž, šk.; Apolinar, muč. — 7. četrtek. Ambrozij, šk.; Agaton, muč. Danes je post in zdržek mesnih jedij. 8. petek. Prečisto spočetje Marije Device. — 9. sobota. Peter Forezij, šk.; Sirij, škof.

Podpirajte „Družinskega
Prijatelja“ z naročnino!

* * * NOVICE * * *

V nedeljo, dne 26. t. m. bo 50-letnica rojstva našega mil. g. škofa Dr. Frančiška Ksaverija Nagl-a. Dobri Bog nam ga ohrani še mnogo let v blagor vernikov tržaško-koperske škofije! Spominjamo se tega slavnostnega dne s pesniškim pozdravom, ki smo ga postavili na čelo današnje številke našega skromnega lističa, dalje s člankom o grbu in pečatu teh združenih škofij kakor tudi s sliko, ki nam kaže slavljenca v dobi, ko je bil še vodja zavoda „Anima“ v Rimu. Takrat je bil od sv. Očeta odlikovan s cerkvenim redom zaslug »pro ecclesia et pontifice«, kar značijo v pesniškem pozdravu besede: »za cerkev in glavarja.«

(Smrtna kosa). Dne 19. t. m. ob 9 in pol uri zvečer je mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti č. g. Jos. Colja, župnik v Tinjanu pri Koprju. N. v. m. p!

(Mestna delegacija) je nakazala svoto za stannarino župnega upravitelja nove župne cerkve sv. Vincencija ter 10 000 kron za najpotrebneje stroške omenjene cerkve. — Dovolila je tudi 14 000 K za povečanje zgradbe rojanske šole.

(„Dan sprave“), ljudska igra s petjem v štirih dejanjih, (ki je cenj. čitateljem znana že iz našega lista) je naslov knjižici, katero je spisal Zvonimir Masle. Izdalo in založilo uredništvo „Družinskega prijatelja“ v Trstu. Cena 20 vinarjev. — Dobra igra, polna šaljivih, a tudi pretresljivih pri-

zorov. Za navadne odre je jako pripravna, ker se da uprizoriti z učinkom (efektom) in tudi zelo skromnimi sredstvi. Njena smer je proti pijančevanju in kaže, da ni vselej resničen pregovor „Pijanec se izpreobrne, kadar se v jamo zvrne“. Dejanje igre se razvija sprva počasi, ker slika pijančevo vsakdanje odurno življenje, zoper katero skuša pridobiti gledalca. V tretjem dejanju nastopi olom (kriza) in dejanje se razvije hitro in v jako lep konec. — To igro, ki je prva te vrste, priporočamo prav toplo društvom v uprizoritev in vsem knjižnicam, posebno v krajih, kjer se veliko pijančuje. — Pevske točke v tej igri je uglasbil Vinko Vodopivec. Omeniti moramo lepo koračnico za mešan zbor s «trio»: „Mi smo Slovani!“ ki se gotovo udomači. Primerni hektografirani glasbeni izvodi se dobe po 10 vin v uredništvu „Družinskega prijatelja“ v Trstu, Rojan 3. — Lična, 78 strani obsegajoča knjižica, se že po svoji obliki in nizki ceni priporoča.

(Na Nabrežini) je umrl gosp. Ivan Caharija star 72 let.

(Šolski maši), katero je tržaški magistrat vnovič ukazal okoličanskim šolam, se je uprlo učiteljstvo obeh narodnosti. Žalostna sloga!

(Marijina družba pri Sv. Ivanu) je imela dne 12. t. m. v svojih novih prostorih svoj letni občni zbor. Predsednik je poročal o delovanju družbe in o premoženju.

Družba šteje do sedaj preko 200 udinj. Dohodkov je imela v l. 1904. Kron 931.36, stroškov pa Kr 1230.50; primankljaja kron 299.14. Vl. 1905. do sedaj dohodkov: Kron 792.16, in stroš-

kov Kr 63373.; preostanka Kr. 15843. Ako se primerja ta preostanek s primanjkljajem l. 1904. kaže se še vedno primanjkljaj Kr. 14083

V novi odbor so bile po glasovnicah izvoljene: račelnica: Antonija Vatovec; podračelnica: Ana Brana; pomočnica: Ivanka Knez; tajnica: Marija Godina; svetovalke in nadzornice: Antonija Žerjau, Marija Dougan in Pierina Vitez.

Da bi družba vedno boj uspevala, v to pomozi Bog in Marija!

(Napadeni) so bili ta teden povsem mirni ljudje d. treh razuzdanih vojakov na cesti ki vodi iz Opčin na Repentabor. Hudobneži so bili izročeni orožnikom. Na rečeni cesti se večkrat dogajajo napadi

(Dogodbica slovenskega dekleta ob prihodu v Trst.) Bilo je letos, nedavno — neka Kranjica je pisala svoji sestri da jo pride obiskat v Trst, kjer je ta služila. V pismu je povedala tudi, s katerim vlakom pride. Ob tej uri je čakala služkinja na postaji na svojo sestro iz Ljubljane. Zastonj, sestre le ni bilo. Mesto po peti uri je prišla z vlakom okolo desete zvečer. Ko je izstopila na južnem kolodvoru, se je plašno ozirala okolo po sestri. Sestre ni bilo več, ker ni vedela, da pride njena sestra s tem vlakom. Zadrego slovenskega dekleta je precej opazil nek Tržačan, ki se je z istim vlakom pripeljal od zunaj in kateri je videl lepo slovensko mladenko že v kupeju — Takoj se ji je ponudil, da ji poskrbi vse in da ji pokaže pot — do njene sestre. Slovenka se je v začetku obotavljala, ker se ji je zdel strasten pogled tega moža zelo sumljiv. Toda ob tej uri kam naj gre v svetovnem mestu, kakoršno je Trst? Naposled se je vdala, ker ji je nadležnej iztegal iz rok njeno culico in šla za njim v — neko bližnjo krčmo, da se — tam odpočije (?) in pokrepča (:), predno gre k — svoji sestri. V krčmi je hotel pohotnej dekle upijaniti, toda Slovenka je že bila tako pametna, da se ni dala. Na enkrat je vstal od mize ta nepridiprav in je rekel, naj ga malce počaka, da se bo kmalu vrnil da gre malo pozvedovat po njeni sestri (?). Šel je. Slovenka ni hotela biti sama v krčmi in je šla ven pred krmo, kjer je čakala na svojega „rešilca“ (*) „Varhinje deklet“ *) Sv. Vincenca ki so že od začetka vse zasledovale in opazovale, ne da bi se jim bilo posrečilo, dobiti dekleta na svojo stran — ker se je oni mož delal, kakor da jo pozna in da ima do nje pravico — so pristopile sedaj k dekletu in natanko popraševale po tem človeku. Zraven je prišel tudi

neki finančni stražnik. In kmalu so se vsi prepričali, da je bila mladenka v veliki nevarnosti. — Ni trajalo dolgo, ko se je vračal prejšnji pohotnej k „svojemu“ dekletu. Seboj je imel „pomagača“, z namenom, da bi čvrsto Slovenko po sili odpeljal — kam k sestri — ne — temveč — v zloglasni brlog. Ko so „varhinje“ spoznale, s kom imajo opraviti, sta satanova pomagalca pobegnili. Neko dekle, ki je iskalo službe je dobilo kar naslov zloglasne hiše.

„Varhinje deklet so spravi e obe te dve dekleti, kakor mnogo drugih v poštene službe, krščanske družine, in zavode. Neka „varhinja“ je od meseca marca letos do sedaj rešila že **112** deklet. „Vincencova družba“ je s tem odborom za varstvo deklet že mnogo storila. Ta odbor se je ustanovil po vplivu tržaškega škofa Dr Nagla, ki se zelo trudi za vsako krščansko podjetje, posebno za varstvo deklet, za rešenje mladine za mornarje (Mornarski dom), z veseljem je odobril tudi pravila «slovenskega Marijinega Doma» in dodal k temu svoj nadpastirski blagoslov

P. N. Slovenske gospe in gospodične v Trstu, udeležujte se pridno posebno na delu za varstvo svojih rojakinj, ki so v taki nevarnosti, ko prihajajo v Trst.

(Prosimo slovenske liste da blagovole ta članek v varstvo slovenskih deklet ponatisnit. Op. Ured.)

(Iz ljubljanske okolice.) Dolgo že ni bilo v „Druž. prijatelju ljubljanskih novic“ kakor, da bi bil nam in okoličanom neznan. A, odkar se prodaja „Druž. prij.“ pri g. Šoukalu, spoznali smo ga tudi mi in dopada se nam; saj smo mi, ljubljanski okoličani, že toliko „študirani“, da znamo ceniti dobro stvar. Ker pridemo večkrat v mesto vidimo tam tudi dobre stvari, katerih se potem primemo. Nekaj takega je bilo v nedeljo, dne 12. t. m. Hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ je napravilo izlet k svojim bratom Slovincem v Ljubljano. Ljubljanci pak so se potrudili vsak po svoje, da bi jih vsprejeli čim lepše. In prišli smo tudi mi okoličani, videli smo veliko množico ljubljancov, ki je pozdravljala došle goste in rekli smo: „Kaj takega se v napredni Ljubljani pa tudi ne zgodi vsaki dan“. Zvečer so imeli v krasnih prostorih hotela „Union“ koncert, kjer so ljubljanci poslušali čarobne glasove bratov Hrvatov in si n. pijali bratovstvo, da se je tresla dvorana. Splošna želja je, da bi se še večkrat zbrali navdušujoči se za domovino. — V društvenih prostorih hotela „Union“ je sedaj vse bolj živo kot nekdanj. Pridno se čita, predavanja, socijalni tečaji, govorničke vaje, shodi, vse to je sedaj v „sezoni“ na dnevnem redu. V nedeljo 12. t. m. je „Krš. soc.

*) Imajo pripete na prsih belo-rumene trakove. Pisarna v Trstu Via Giacinto Gallina N. 6. I. p. odprta v torek in petek od 5-6 popoldan.

ženska zveza priredila zabaven večer, ki je končal v največjo zadovoljnost občinstva. Kar nas veseli ob takih prilikah, je to da vidimo prihajati vsak dan nove obraze delavcev v pošteno družbo. Delavstvu se svita, ono vstaja. — Naši ljubljanski nasprotniki so sedaj v veliki zadregi, tako, da se še nam okoličanom smilijo. Rad bi odločno nastopili proti splošni, enaki in volilni pravici, pa se ne upajo, ker jim je ljudstvo na shodih že stokrat povedalo, da oni živijo od ljudstva, ne ljudstvo od njih. Zdaj pa so žalostni, ker, če bo šlo tako naprej, pravijo, bodo malo izginili. Oh, Bog nas varuj!

(Družba sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani svojim podružnicam. Dvajseto družbino upravno leto 1905. se bliža svojemu koncu in gotovo bi bilo častno za naše podružnice, ko bi mogli trditi: Družba je imela ob svoji dvajsetletnici 151 delujočih pokružnic — niti jedna izmed njih ni spala.

Žal, da te sodbe glavno vodstvo ne more izreči še letos v „Koledar-Vestniku“ za 1906 leto. A veliko pa nam je do tega, da se v prihodnjem „Koledar Vestniku“ za 1907. leto z večjimi prispevki kakor je bilo to do sedaj, izkažejo vsaj one podružnice, ki so to letošnje leto delovale tako, kakor jim je velevala njih domorodna ljubav.

Zato prosimo vse svoje prodružnice in njih častite odbore, da gotovo še pred potekom tega leta — to je pred 31. decembrom 1905. — pošljejo vse svoje prispevke, ki so jih nabrale za letos in svoje eventualne blagajniške preostanke od prejšnjih let v vodstveno blagajnico s priloženo položnico c. kr. poštno-hranilnega urada.

Preostajajoče podružnice pa naj se ohranijo blagovoljni prihodnji vporabi.

(Ljubljanski salezijanci) store, kakor povsod drugod tudi v osrčju Slovenije mnogo dobrega za slovenske ponesrečene otroke, Sedaj zidajo veliko svetišče na Rakovniku pri Ljubljani. Priporočamo jih v blagohotno podporo.

(Shod zaupnikov katoliško-narodne stranke na Kranjskem se bo vršil dne 27. t. m. v Ljubljani. Na shodu bodo poročali poslanci o delovanju stranke v zadnji triletni dobi. O tej priliki se bo volil nov načelnik in novo vodstvo stranke za prihodnja tri leta.

(Na naslov sl. c. kr. glavnega nadzorstva avstrijskih železnic.) Na progi južne železnice med Trstom in Mariborom imamo še vedno večini uslužbencev malo umljiva, ali celo neumljiva samonemška službena navodila (Instruktionen). Todi nemški jezik ni deželni in ne v rabi. Najlepše je pa še, da mnogo pomožnega osebja niti nemški čitati ne zna! Kako naj še le umeje? Naše življenje je-tako pravijo — z jedno nogo v grobu. z drugo

pa v kriminalu. Gospoda — mi to drugo sedaj najodločneje odrekamo! Z ozirom na vedno rastoči promet, na lastno varnost in varnost potnikov zahtevamo odločno, da sl. c. kr. glavno nadzorstvo avstr. železnic — nemudoma odredi in uvede vsem umevna, vsaj dvojezična službena navodila! Do odstranitve teh plesnivih razmer pa protestiramo proti vsakemu zvrčanju odgovornosti na nas za nesrečo, ki bi nastala zbog slabega, ali celo nezadostnega poznanja službenih navodil!

Listi so naprošeni, da to ponatisnejo.

(„Sveto opravilo“) je naslov molitveniku, ki se prodaja sedaj že v sedmi izdaji v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Slovenščina je čista, besedilo pesni je vzeto iz Spindlerjeve „Ljudske pesmarice. Latinske molitve imajo slovenski prevod. Cena vezan knjižici K 1.30, po pošti 1.40. Na 10 plačanih izvodov jeden povrh.

(Politična stavka) Dne 28. t. m., ko se snide državni zbor, bodo praznovali vsi avstrijski delavci brez razlike strank v prilog splošne, enake in tajne volilne pravice. Večjih nemirov se ni bati. Vendar pa je vlada že poskrbela, da pride za ta dan v Trst tri bataljone vojakov in dvoje vojnih ladij.

(Delavski list). Predzadnjo nedeljo so zaupniki raznih delavskih, zlasti strokovnih društev, sklenili, da se ustanovi v Ljubljani zanje posebno glasilo. Dne 7. decembra že izide prva številka. List bo stal 3 krome na leto in izhajal vsak petek. Lastnik listu bo konsorcij, v katerem bodo zastopniki interesovanih delavskih društev. Urednik bo M. Moškrc, Kopitarjeve ulice 2. List bo nosil ime „Naša moč“. — V prevažnem delavskem gibanju pomenja ta list brez dvojbe pomenljiv korak. Želimo mu sreče!

(Dohodki malih železnic na Primorskem). Minolega meseca septembra se je na istrski železnici Trst Poreč vozilo 18.300 oseb in 1500 tonelat blaga, dohodka je bilo 28.700 kron. Na železnici Gorica-Ajdovščina se je vozilo 12.300 oseb in 5800 tonelat blaga, dohodkov je bilo 14.200 kron.

Na električni železnici Trst-Opčina se je vozilo 35.200 oseb in 564 tonelat blaga, dohodkov je bilo 19.721 kron.

Na električnem tramvaju v Trstu pa 938.850 oseb, ki so uplačale 107.867 kron.

(Popravek) G. Karl Schmelzer nima tobakarne, kakor je bilo zadnjič javljeno pomotoma, ampak prodaja razne liste na južnem kolodvoru, med drugimi tudi „Družinskega Prijatelja“. Ko se odpeljete kam, nikar ne pozabite kupiti si naš list pri g. Schmelzerju, da Vam ne bo po poti dolg čas.

(Ljubljansko barje) je skoro popolnoma pod vodo. Promet je razun po železnici nemogoč.

(„Abstinent“.) V Ljubljani snujejo nekateri rodoljubi protialkoholno društvo „Abstinent“. V nedeljo se je vršil ustanovni shod.

(Izgubljeno-najdeno). Nekdo je zgubil par ključev blizu rojanske cerkve. Kdor jih pogreša, naj se oglasi pri rojanskem kaplanu Jak. Ukmar-ju, kjer jih dobi nazaj.

(Glad na Japonskem) List „Tiji Šimpo“, ki izhaja v Tokiju, je priobčil grozne podrobnosti o lakoti, ki vlada sedaj na mnogih krajih Japonske. Le osem odstotkov riž je take kakovosti, da se ga izplača požeti. In riž je glavna hrana Japoncev.

(Čudno tele) je vrgla neka krava v Zagorju pri Kozjem. Tele ima 8 nog, dva repa 3 oči in dva gobca.

(Nesreča na morju. 123 utopljenih.) Angleški parnik „Hilda“, prihajajoči iz Southampton, je v megli trčil pri otoku Cezimbra ob skalovje. Od vsega moštva in od vseh potnikov se je rešilo le 5 oseb, 123 jih je pa utonilo.

(Požar 39 mrtvih). V delavski hiši v Glasgovi je izbruhnil požar. V ognju je našlo smrt 39 oseb, a mnogo jih je ranjenih.

Cenjenim naročnikom!

Kdor bi nam mogel brez škode odstopiti 8. ali pa 12. številko lanskega letnika (1904) in 1. ter 14. številko tekočega letnika, bi nam storil veliko uslugo. Prav radi bi namreč poklonili našim bližnjim slovenskim knjižnicam eden ali drugi letnik „Družinskega Prijatelja“ sedaj za novo leto. Prosimo torej lepo.

Uprava.

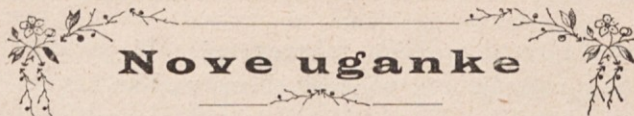
UGANKE.

Rešitev ugank priobčenih v zadnji številki: 1) mir — Rim; 2) snop, 3) dimnik.

Prav so jih rešili: Debeve Frančiček na Kožljeku; Grmek Terezija v Rojanu; Pustišek Mihael na Zdolah; Erman Števo v St. Vidu; Tomazin Kristijan v Trziču in Kjuder Albin v Barkovljah.

Obljubljeni darilo je prejela takrat Grmek Terezija.

Opomba: V bodoče bomo ime obdarovanega rešilca tiskali samo debeleje.

Nove uganke

1) Kaj leti brez nog in perutnic, pa se ne vrne nikdar?

2) V čem se ločita prešičevo črevo in jehaste hlače?

3) V d E

Čas zglasitve za navadno darila do 4 dec.

Pustišek Mihael.

Cuderman Ignacij.

Listnica uredništva.

M. P. Vašega naslova ne moremo pisati bolj natančno kakor smo ga začeli sedaj. Včasih se pa tudi na pošti pomotijo (?). Prosimo ob tej priliki, da popišete papir le na eni strani. M. M. Z ugankami prepozno. B. Isto.

Red slovenskih pridig v Trstu;

1. Pri Sv. Antonu Novem v Trstu. Zjutraj ob 6 od prve nedelje v maju do zadnje v septembru. Ob 6 $\frac{1}{2}$ od prve nedelje v oktobru do zadnje nedelje v a rilu.

Popoldne ob 3 od prve nedelje oktobra do prve nedelje v postu — ob 3 $\frac{1}{2}$ od prve nedelje v postu do praznika sv. Antona (13 junija) — ob 4 po prazniku sv. Antona (1 junija) do konca avgusta.

2. Pri Starem Sv. Antonu vsako nedeljo in praznik ob 6 $\frac{1}{2}$ zjutraj pred mašo s slov. nap. vi, in vsako nedeljo in praznik popoldne ob 3 $\frac{1}{2}$ pred slov. blagoslovom.

3. Pri Sv. Jakobu vsako nedeljo in praznik s sv. mašo s slovenskimi napevi ob 9. uri zjutraj, vsako nedeljo in praznik popoldne ob 3. pred slov. blagoslovom.

4. Pri Sv. Vincencu vsako nedeljo in praznik ob 7 $\frac{1}{2}$ zjutraj pred mašo s slov. napevi, vsako nedeljo in praznik ob 2 $\frac{1}{2}$ (3) popoldne pred slov. blagoslovom.

Župnijska knjižnica pri novem sv. Antonu IV. nadstropje nad zakristijo)

je odprta: a) Vsako sredo od 4—5 pop. za šolsko mladino. b) Vsako nedeljo od 4 in pol do 5 in pol pop. za odrasle. Knjižnica ima že okolo 450 knjig raznovrstne vsebine. Čitateljev je nad 300. V spopolnitev in pomnožitev knjižnice se hvaležno sprejemajo darovi v knjigah in denarju.

Mohorjani!

Spomnite se družbe svetega Cirila in Metodija!